

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muuttamisesta (HE 17/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 6/2015 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/1988) 7 luvun 1 §,
muutetaan 1 luvun 1, 2 ja 4 §, 2 luvun 1 §:n 1 momentti ja 2 §:n 3 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentti, 5 luvun 1 §, 2 §:n 3 momentti, 6 ja 7 § sekä 14 §:n 1 momentti, 6 luvun 2 §:n 3 momentti, 7 luvun 2 §:n 2 momentti ja 6 §:n 2 momentti sekä 8 luvun 6 §:n 4 ja 5 momentti ja 7 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 8 luvun 6 §:n 4 momentti laissa 242/1991, sekä
lisätään 1 lukuun uusi 3 a—3 c § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala ja yhtiömiesten vastuu

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityihin avoimiin yhtiöihin ja kommandiittiyhtiöihin, jollei muussa laissa toisin säädetä. Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä kaksi

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

tai useampi harjoittaa yhtiösopimuksen perusteella yhdessä elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi.

Avoimen yhtiön yhtiösopimuksen osapuolet (*yhtiömiehet*) vastaavat yhtiön velvoitteista niiden täyteen määrään niin kuin omasta velastaan. Kommandiittiyhtiössä yhden tai useamman yhtiömiehen, ei kuitenkaan kaikkien, vastuuta yhtiön velvoitteista on rajoitettu yhtiösopimuksen osoittaman omaisuuspanoksen määrään.

Tässä laissa tarkoitetaan *äänettömällä yhtiömiehellä* kommandiittiyhtiön yhtiömiestä, jonka vastuu yhtiön velvoitteista on rajoitettu 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. *Vastuunalaisella yhtiömiehellä* tarkoitetaan kommandiittiyhtiön muuta yhtiömiestä.

2 §

Yhtiön synty ja rekisteröiminen

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö syntyvät rekisteröimisellä. Yhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta tai yhtiön perustaminen raukeaa. Yhtiön ilmoittamisesta kaupparekisteriin säädetään kaupparekisterilaissa (129/1979) ja toiminimestä toiminimilaissa (128/1979).

3 a §

Toiminta ennen rekisteröimistä

Ennen rekisteröimistä yhtiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Yhtiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdyistä toimesta vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Yhtiösopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tehdystä toimesta tai yhtiösopimuksessa yksilöidystä, enintään vuosi ennen yhtiösopimuksen allekirjoittamista tehdystä toimesta aiheutuneet velvoitteet siirtyvät yhtiölle, kun yhtiö rekisteröidään.

Avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet sekä toimitusjohtaja voivat ennen yhtiön rekisteröimistä käyttää puhevaltaa yhtiön perustamista koskevissa asioissa ja ryhtyä toimenpiteisiin yhtiöosuudesta suoritettavan maksun saamiseksi.

3 b §

Oikeustoimet rekisteröimättömän yhtiön kanssa

Jos yhtiön sopimuskumppani tiesi, ettei yhtiötä ollut rekisteröity, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua yhtiön kanssa tehdystä sopimuksesta, jos rekisteri-ilmoitusta perustamisesta ei ole tehty 2 §:ssä säädettyssä määräajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jos sopimuskumppani ei tiennyt, ettei yhtiötä ollut rekisteröity, hän voi luopua sopimuksesta, kunnes yhtiö on rekisteröity.

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

3 c §

Perustamisen raukeaminen

Yhtiön perustaminen raukeaa, jollei yhtiötä ole ilmoitettu rekisteröitäväksi 2 §:ssä säädettyssä määräajassa tai jos rekisteröiminen evätään.

Jos perustaminen raukeaa, avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet sekä toimitusjohtaja vastaavat yhteisvastuullisesti yhtiöosuudesta maksetun määrän ja siitä saadun tuoton palauttamisesta yhtiömiehille. Palautettavasta määrästä voidaan vähentää 3 a §:n 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden aiheuttamat tavanomaiset kulut.

4 §

Yhtiösopimus ja sen muuttaminen

Yhtiömiesten on päivättävä ja allekirjoitettava yhtiösopimus ja siinä on mainittava:

- 1) yhtiön toiminimi;
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) toimiala; sekä
- 4) yhtiömiehet.

Yhtiösopimuksen muutos on pätevä vain, jos kaikki yhtiömiehet ovat muutoksesta yksimielisiä.

Yhtiöosuuden tai sen osan luovutus on vailla vaikutusta yhtiötä kohtaan, jolleivät kaikki yhtiömiehet anna luovutukselle suostumustaan.

Yhtiösopimuksen muuttamista koskeva päätös on viivytyksettä ilmoitettava rekisteröitäväksi eikä sitä saa panna täytäntöön ennen kuin se on rekisteröity. Jos yhtiösopimuksen muutos edellyttää sellaisia täytäntöönpanotoimia, joista tehdään merkintä rekisteriin, muutos tulee kuitenkin ilmoittaa rekisteröitäväksi ja rekisteröidä samanaikaisesti täytäntöönpanotoimien kanssa.

Tämän pykälän 2 ja 3 momentin säännöksiä sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa ole sovittu toisin.

2 luku

Avoimen yhtiön yhtiömiesten keskinäiset suhteet

1 §

Tahdonvaltaisuus

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa ole toisin sovittu.

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

2 §

Yhtiön asioiden hoito

Jos toimenpiteeseen yhtiösopimuksen mukaan vaaditaan useamman kuin yhden yhtiömiehen suostumus, mutta joku heistä on sairauden tai poissaolon vuoksi estynyt suostumusta antamasta, yhtiömies saa kuitenkin suorittaa toimen, jos se on kiireellinen ja yhtiön oikeuden turvaamiseksi tai yhtiötä uhkaavan vahingon torjumiseksi välttämätön.

3 luku

Avoimen yhtiön edustaminen

1 §

Yhtiömiehen edustamisoikeus

Oikeutta yhtiön edustamiseen ja sen toiminimen kirjoittamiseen voidaan yhtiösopimuksessa rajoittaa siten, että oikeus poistetaan yhdeltä tai useammalta yhtiömieheltä, taikka siten, että se on kahdella tai useammalla yhtiömiehellä yhdessä. Rajoitukseen voidaan ennen sitä päivää, jona sen merkitsemisestä kaupparekisteriin kuulutettiin, vedota vain sellaista ulkopuolista henkilöä kohtaan, joka tiesi rajoituksesta.

5 luku

Avoimen yhtiön selvitystila

1 §

Yhtiön purkaminen

Yhtiömiehellä on oikeus vaatia yhtiön purkamista, kun:

- 1) hän on irtisanonut yhtiösopimuksen ja irtisanomisaika on kulunut, tai kun sovittu yhtiökausi on päättynyt;
- 2) toinen yhtiömies joutuu konkurssiin tai hänen yhtiöosuutensa ulosmitataan;
- 3) toinen yhtiömies on kuollut eikä ole sovittu tai sovita yhtiön toiminnan jatkamisesta tästä huolimatta; taikka
- 4) edellytykset yhtiön toiminnan jatkamiselle ovat 5 §:ssä tarkoitettusta syystä rauenneet.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa on säädetty, saavat yhtiömiehen konkurssin tai hänen osuutensa ulosmittauksen johdosta konkurssipesä ja ulosmitatun osuuden pakkohuutokaupassa ostanut

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

vaatia yhtiön purkamista. Yhtiömiehen kuoltua on sama oikeus kuolinpesällä, jollei yhtiön toiminnan jatkamisesta sovita.

Yhtiösopimuksessa voidaan sopia siitä, miten yhtiö puretaan.

Kun vaatimus yhtiön purkamisesta on tehty, yhtiö puretaan yhtiösopimuksen mukaisesti tai, jos purkamismenettelystä ei sovita yhtiösopimuksessa, siten kuin yhtiömiehet erikseen sopivat.

Edellä 3 momentissa tarkoitettua yhtiösopimuksen ehtoa ei saa ilmoittaa rekisteröitäväksi eikä 4 momentissa tarkoitettua yhtiömiesten sopimusta tehdä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ilman konkurssipesän, ulosmittausvelkojan tai pakkohuutokauppaostajan suostumusta eikä saman momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ilman kuolinpesän suostumusta.

Jos yhtiösopimuksessa ei ole sovittu purkamisesta eivätkä yhtiömiehet erikseen sovi siitä, yhtiö on selvítettävä niin kuin tässä luvussa säädetään.

2 §

Yhtiösopimuksen irtisanominen

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan yhtiömiehen eliniäksi tai yli kymmeneksi vuodeksi solmittuun yhtiösopimukseen, kun yhtiökauden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Irtisanomisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiömiehet sopivat enintään kymmenen vuoden yhtiökauden jatkamisesta uudeksi enintään kymmenen vuoden yhtiökaudeksi. Sopimus, jolla rajoitetaan avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä olevan luonnollisen henkilön tässä momentissa tarkoitettua oikeutta irtisanoa yhtiösopimus, on tehoton.

6 §

Yhtiöosuuden lunastaminen

Yhtiömiehen yhtiöosuuden lunastamisesta voidaan sopia yhtiösopimuksessa. Jos yhtiösuhteen purkamiseen on yhtiömiehen osalta 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu peruste, muut yhtiömiehet voivat lisäksi yksimielisinä päättää hänen yhtiöosuutensa lunastamisesta.

Edellä 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tämän pykälän 3 tai 4 momentista poikkeavan lunastuksen suuruutta tai lunastusmenettelyä tarkoittavan yhtiösopimuksen ehtoon saa ilmoittaa rekisteröitäväksi ja päätöksen saa tehdä vain konkurssipesän, ulosmittausvelkojan tai pakkohuutokauppaostajan suostumuksella. Sama koskee 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa kuolinpesän suostumusta.

Lunastuksen suuruus määräytyy sen mukaan, mitä yhtiömiehelle olisi tullut, jos yhtiön omaisuus olisi jaettu siten kuin 6 luvun 2 §:ssä säädetään. Yhtiön liikearvo on tällöin otettava huomioon yhtiön varoina. Lisäksi on vaadittaessa annettava vakuus sen varalta, että yhtiön sitoumukset kohdistuvat lunastuksen saajaan suuremmassa määrin kuin ne yhtiötä lunastushetkellä jaettaessa todennäköisesti olisivat häneen kohdistuneet.

Kun päätös lunastamisesta on tehty, lunastuksen saajalle on esitettävä todistettavasti lunastustarjous, jossa on myös mainittava vastaamatta jättämisen vaikutuksesta. Jollei lunastuksen saaja 14 päivän kuluessa tarjouksen saamisesta ilmoita tarjouksen tehneelle hylkäävänsä tarjousta, hänen katsotaan hyväksyneen sen. Samassa ajassa lunastuksen saajan on esitettävä lunastusta tarjonneelle 3 momentissa tarkoitettua vakuutta koskeva vaatimuksensa uhalla, että oikeus vakuu-

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

den saantiin on menetetty. Lunastus on suoritettava ja vakuus annettava lunastuksen saajalle 30 päivän kuluessa tarjouksen hyväksymisestä, tai lunastusoikeus raukeaa.

Mitä 3 ja 4 momentissa säädetään, sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa tai erikseen ole toisin sovittu.

7 §

Lunastusriidat

Jos lunastustarjous on hylätty, mutta lunastusta tarjonnut edelleen haluaa lunastaa yhtiöosuuden, hänen on 30 päivän kuluessa tarjouksen hylkäämisestä talletettava tarjottu lunastushinta yhtiön kotipaikan aluehallintoviraston huostaan siten kuin rahan, arvo-osuuksien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta annetussa laissa (281/1931) säädetään sekä 60 päivän kuluessa tarjouksen hylkäämisestä saattaa kysymys lunastusoikeudesta tuomioistuimen ratkaistavaksi nostamalla kanne tarjouksen saanutta vastaan, tai lunastusoikeus raukeaa. Tuomioistuimen on lunastusta tarjonneen vaatimuksesta vahvistettava lunastusoikeus, lunastuksen suuruus ja muut ehdot.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa tai erikseen ole toisin sovittu.

14 §

Päätös toiminnan jatkamisesta

Yhtiömiehet voivat päättää selvitystilan lopettamisesta ja yhtiön toiminnan jatkamisesta. Jos vain osa yhtiömiehistä haluaa jatkaa yhtiön toimintaa yhdessä, heillä on oikeus lunastaa muiden yhtiömiesten yhtiöosuudet. Lunastamiseen sovelletaan, mitä 6 §:n 3—5 momentissa sekä 7 §:ssä on säädetty.

6 luku

Avoimen yhtiön omaisuuden jako

2 §

Jakoperuste

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa tai erikseen ole toisin sovittu. Tästä pykälästä poikkeavan yhtiösopimuksen ehdon ilmoittamiseen rekisteröitäväksi ja sopimuksen tekemiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 1 §:n 5 momentissa säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

7 luku

Kommandiittiyhtiö

2 §

Sovellettavat säännökset

Mitä tämän luvun 3, 4, 8 ja 9 §:ssä säädetään, sovelletaan, jollei yhtiösopimuksessa tai erikseen ole toisin sovittu.

6 §

Äänettömän yhtiömiehen velkavastuu

Yhtiösopimuksen muutoksella äänettömän yhtiömiehen panoksen alentamisesta ei ole vaikutusta suhteessa velkojaan, joka ryhtyessään oikeustoimeen yhtiön kanssa ei tiennyt panoksen alentamisesta, jos panoksen alentamista ei ollut merkitty kaupparekisteriin ja kuulutettu.

8 luku

Yhtiömuodon muuttaminen ja yhtiöiden sulautuminen

6 §

Sulautuminen

Jos sulautumiseen osallistuvista yhtiöistä useamman kuin yhden omaisuuteen kohdistuu yritysikiinnityslaisissa (634/1984) tarkoitettu yritysikiinnitys, sulautumista ei saa rekisteröidä, jollei samalla rekisteröidä hakemuksen perusteella yhtiöiden ja kiinnityksenhaltijoiden sopimusta kiinnitysten etuoikeuden järjestämisestä.

Sulautuvan avoimen yhtiön yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen on viipymättä ilmoitettava sulautuminen kaupparekisteriin. Sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun sulautuminen on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva yhtiö purkautuu, 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vastaanottavan yhtiön yhtiösopimuksen muutos rekisteröidään ja 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vastaanottava yhtiö syntyy.

Eduskunnan vastaus EV 32/2015 vp

7 §

Lunastus

Jos päätös yhtiön muuttamisesta osakeyhtiöksi tai sulautumispäätös voidaan yhtiössä tehdä enemmistöpäätöksenä, on sellaisella yhtiömiehellä, joka ei ole hyväksynyt yhtiömuodon muuttamista tai sulautumista, oikeus erota yhtiöstä ja saada lunastus yhtiöosuudestaan siten kuin 5 luvun 6 §:n 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan perustettu rekisteröimätön yhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos yhtiötä ei ilmoiteta rekisteröitäväksi määräaikaan mennessä tai ilmoituksen rekisteröinti evätään määräajan päättymisen jälkeen, yhtiö on purkautunut.

Lain 1 luvun 2, 3 a, 3 b ja 3 c §:ää sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa perustettuun rekisteröimättömään yhtiöön kahden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta. Yhtiö voi määräajan kuluessa hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa.

Lain 1 luvun 4 §:n 4 momenttia sovelletaan rekisteröidyn yhtiön ennen tämän lain voimaantuloa tekemään päätökseen yhtiösopimuksen muuttamisesta viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Jos muutosta ei rekisteröidä määräajassa tehdyn ilmoituksen perusteella, muutos raukeaa. Jos yhtiösopimuksen muutosta ei ilmoiteta rekisteröitäväksi viivytyksettä, vaikka yhtiömies on sitä vaatinut määräajan kuluessa, vaatimuksen tehneellä yhtiömiehellä on oikeus vaatia yhtiön purkamista ja hakea selvitysmiehen määräämistä viiden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Helsingissä 18.11.2015

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri